

NAVODILA ZA SODELOVANJE S CENTROM ZA PSIHOLOŠKO MERJENJE IN SVETOVANJE PRI IZVEDBI ŠTUDENSKIH RAZISKAV

I. Uvod

Center za psihološko merjenje in svetovanje Oddelka za psihologijo FF UL (v nadaljevanju CPMS) nudi študentom psihologije vseh stopenj študija brezplačen dostop do psiholoških instrumentov v njegovem varstvu ali lasti, ob tem pa pričakuje, da študentje po zaključeni raziskavi posredujejo podatke, ki omogočajo izpopolnitev uporabljenih instrumentov.

V številnih študijah se razvijajo tudi novi instrumenti ali oblikujejo priredbe instrumentov, ki niso v lasti ali varstvu CPMS. V tem primeru je zaželeno, da po izvedeni raziskavi študent CPMS posreduje instrument in tiste podatke, ki omogočajo njegovo vrednotenje in nadaljnji razvoj.

Ta dokument ureja način uporabe instrumentov, ki so v varstvu ali lasti CPMS, in opredeljuje način in vsebino podajanja podatkov CPMS po zaključeni raziskavi.

II. Splošne določbe

1. člen

Opredelitev študentskih raziskav

Kot študentske raziskave se obravnava tiste raziskave, v katerih študenti zbirajo podatke s psihološkimi merskimi pripomočki, npr. diplomske raziskave, magistrske raziskave, doktorske raziskave, projektno delo v okviru seminarjev in podobno. Take raziskave lahko vključujejo tako delo s psihološkimi testi in vprašalniki kot tudi izvedbo eksperimentov.

2. člen

Izposoja instrumenta v lasti ali varovanju CPMS

Študent, ki želi uporabiti instrumente v lasti ali varovanju CPMS, raziskavo prijavi na kontaktnem naslovu CPMS: cpms@ff.uni-lj.si

CPMS določi člana Centra, ki je skrbnik raziskave in bo vodil komunikacijo s študentom.

CPMS študentu v času raziskave da v uporabo izbrani psihološki pripomoček. Skrbnik raziskave študentu pri načrtovanju in izvedbi raziskave nudi podporo in pomoč v dogovorjeni meri.

CPMS študentu po potrebi izdelava in razmnoži priporočilna pisma za izvajanje raziskave in soglasja za sodelovanje v raziskavi.

Študent po končani raziskavi CPMS odstopi zbrane podatke v obliki, kot jo opisuje 5. člen Navodil ter prilogi A in C.

3. člen

Posredovanje novega instrumenta v varstvo CPMS

Če je študent avtor novega pripomočka ali novega prevoda, lahko test, priročnik in zbrane podatke preda v upravljanje CPMS. V primeru take predaje podatkov in testnih gradiv CPMS študent podpiše soglasje o predaji podatkov in gradiv CPMS.

Študent pripravi testno dokumentacijo v obliki, kot jo opisuje priloga B.

Študent zbrane podatke posreduje v obliki, ki jo opisujeta 5. člen in priloga A Navodil.

Študentovo delo pri pripravi posameznega pripomočka in zbiranju podatkov ter izdelana gradiva se pri nadaljnjih uporabah ustrezno navaja.

4. člen

Obveščeno soglasje udeležencev v raziskavi

V vsaki raziskavi, v kateri se predvideva, da bodo zbrani podatki posredovani v varstvo CPMS, je potrebno s strani udeležencev zbrati obveščeno soglasje, v katerem je zapisano:

“Zbrani podatki bodo po zaključku raziskave deidentificirani – onemogočena bo povezava med podatki in vašo identiteto – ter posredovani Centru za psihološko merjenje in svetovanje Oddelka za psihologijo FF UL z namenom izdelave norm za uporabljene instrumente ter sekundarnih analiz.”

5. člen

Deidentifikacija in hranjenje podatkov

Vse podatke, ki se jih posreduje v varstvo CPMS, je potrebno pred posredovanjem deidentificirati na način, ki ustreza predpisom Zakona o varovanju osebnih podatkov (ZVOP-1). Podrobneje, podatki morajo biti posredovani v obliki in na način, v katerem nobena spremenljivka oz. kombinacija spremenljivk ne omogoča identifikacije nobenega od udeležencev.

CPMS prav tako hrani in uporablja zbrane podatke (za nadaljnje raziskave, normiranje testov ipd.) v skladu s predpisi ZVOP-1.

6. člen

Komercialna raba in distribucija instrumentov

V kolikor se CPMS odloči, da bo določen merski pripomoček komercialno distribuiral oz. uporabljal za druge neraziskovalne in nepedagoške namene, mora pred tem z vsemi, ki so sodelovali pri razvoju pripomočka, primerno urediti (so)nosilstvo avtorskih pravic.

III. Prehodna določila

7. člen

Sprejem in veljavnost Navodil

Navodila postanejo veljavna, ko jih sprejme Oddelek za psihologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in jih objavi na spletnih straneh oddelka. Oddelek lahko predlaga njihovo spremembo.

Datum sprejetja: 21. 5. 2012

red. prof. dr. Darja Kobal Grum,
predstojnica Oddelka za psihologijo

Priloga A

Splošni podatki o udeležencih

V vsaki študentski raziskavi naj zbrani podatki po možnosti vključujejo tudi naslednje podatke o udeležencih oz. meritvah:

- datum izvedbe merjenja;
- raziskovalno šifra udeleženca (če so v raziskavo vključeni študenti psihologije na FF UL);
- spol;
- starost (v letih);
- zaključeno izobrazbo (1 – nedokončana osnovna šola; 2 – osnovna šola; 3 – nižje poklicno izobraževanje; 4 – srednje poklicno izobraževanje; 5 – gimnazijsko, srednje poklicno-tehniško izobraževanje, srednje tehniško oz. drugo strokovno izobraževanje; 6 – višješolsko in visokošolsko strokovno izobraževanje, 1. bolonjska stopnja; 7 – univerzitetno dodiplomsko izobraževanje, 2. bolonjska stopnja (strokovni magisterij); 8 – magisterij znanosti, doktorat);
- zaposlitveni status (študent, nezaposlen, zaposlen, upokojen);
- zakonski stan (poročen, neporočen v razmerju, samski, ovdovel, ločen);
- prvi jezik (jezik, ki ga udeleženec največ uporablja) in materni jezik udeleženca;
- v raziskavah z mladoletnimi osebami tudi podatke o izobrazbi matere in očeta.

Priloga B

Navodila za pripravo gradiva o novih/prvih prirejenih psiholoških instrumentih

Gradivo naj bo jedrnato, vendar naj po možnosti vključuje vse informacije, navedene po naslednjem vrstnem redu:

1. Ime pripomočka
2. Avtorji originalnega pripomočka in avtorji prevoda ali priredbe
3. Kratek opis namena pripomočka in njegove vsebine
4. Opis načina prevoda in povratnega prevoda (priložiti je potrebno soglasje avtorja originalnega pripomočka, četudi prek kopije elektronske pošte)
5. Opis načina zbiranja podatkov
 - a. opis populacije in načina vzorčenja
 - b. uporabljeni način odgovarjanja
 - i. skupinsko, individualno pod nadzorom, individualno brez nadzora;
 - ii. po pošti, osebno (navesti prostor izvedbe merjenja), po telefonu, prek spleta;
 - iii. samoocena, ocena drugega, vedenjske mere/objektivno merjenje
6. Opis načina odgovarjanja na postavke (odprti / zaprti tip), urejanja surovih podatkov, navedba sistema kodiranja (npr. pri zaprtem tipu dihotomno nasproti večstopenjskemu točkovanju), morebitnega obteževanja postavk pri izračunu skupnega dosežka ipd.
7. Rezultati psihometričnih analiz:
 - a. če je analiza izvedena po klasični testni teoriji:
 - i. opisne statistike za postavke in skupni testni dosežek oz. skupne dosežke homogenih lestvic (mere centralne tendence in razpršenosti ter mere oblike porazdelitve)

- ii. osnovne psihometrične značilnosti, dobljene z analizo postavk (indeksi težavnosti, [povprečne] korelacije med postavkami, popravljeni koeficienti diskriminativnosti)
 - iii. ocena zanesljivosti (izračun koeficienta zanesljivosti in utemeljitev izbora določenega koeficienta)
 - iv. ocena kriterijske veljavnosti (ustrezni koeficienti kriterijske veljavnosti, opremljeni z opisom izbora in merjenja kriterija)
 - v. mera dimenzionalnosti / prikaz strukture merjenega konstrukta (opcijsko: opis rezultatov navzkrižne validacije)
 - vi. norme (če je potrebno, za različne skupine) z intervali zaupanja za prave dosežke
- b. Teorija odgovora na postavko
- navedba uporabljenega modela
 - parametri postavk s standardnimi napakami
 - mere prileganja modela podatkom
 - grafični prikazi karakterističnih in informacijskih funkcij postavk in testa
8. Navedba celotnega pripomočka oz. odgovorni list (ime, avtorji, navodila, postavke, odgovorna lestvica)

V poročilo se lahko vključi originalne izpise iz statističnih paketov.

Zbrani podatki se oddajo v elektronski obliki pod šiframi (če so udeleženci študenti psihologije, lahko uporabimo raziskovalne šifre) in v skladu s 5. členom teh Navodil.

Priloga C
Navodila za pripravo gradiva o psiholoških instrumentih,
za katere v CPMS FF UL že obstaja dokumentacija

Pri oblikovanju gradiva se smiselno uporabijo točke 1, 2, 5 in 7 priloge B, pri ostalih točkah se lahko sklicujemo na obstoječa gradiva. Če izvedba v kateri točki odstopa od izvedbe, predstavljene v obstoječih gradivih, zapišemo vse spremembe.